

УДК 615.24:339.13

<https://doi.org/10.24959/sphhcj.21.238>

О. М. Филипюк, О. О. Шмалько, Л. І. Вишневська

Національний фармацевтичний університет
Міністерства охорони здоров'я України, м. Харків

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ПРЕПАРАТІВ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ШЛУНКОВО- КИШКОВИХ РОЗЛАДІВ, НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Мета: було дослідження асортименту лікарських препаратів і дієтичних продуктів для лікування функціональних шлунково-кишкових розладів на фармацевтичному ринку України з подальшим визначенням доцільності розробки лікарських засобів на основі лікарської рослинної сировини, зокрема і для дітей.

Матеріали та методи: бібліосемантичний, аналітичний, логічний методи – для проведення аналізу джерел літератури; маркетинговий аналіз – для дослідження сегмента вітчизняного фармацевтичного ринку щодо присутності на ньому препаратів на основі фенхелю звичайного.

Результати. У статті наведені результати маркетингового аналізу сегмента вітчизняного ринку лікарських препаратів групи А03А Х – Інші препарати для застосування у разі функціональних шлунково-кишкових розладів та А03А Х13 – Силікони. За результатами проведених досліджень встановлено, що цей сегмент ринку представлений 31 позицією, з них 17 лікарських препаратів містять симетикон, всі вони у своєму складі мають допоміжні речовини (крім 5, що є плодами). В основному препарати виготовляються вітчизняними, а також 9 німецькими, 2 французькими, по 1 препарату польським, бельгійським, індійським, фінським та італійським виробниками. Препарати груп Дитяче харчування Дієтичні добавки 8.1 та 8.4 на основі фенхелю представлені 16 позиціями, більшість з яких насіння. З них українські виробники (12 ДД) випускають лише насіння в пачках або здрібнене у фільтр-пакетах, а іноземні (по 1 препарату): Швейцарія, Німеччина, Індія і США – екстракти, гранули та розчини для перорального застосування.

Висновки. За результатами досліджень, актуальною є розробка вітчизняних оригінальних безпечних лікарських препаратів на основі рослинної сировини – фенхелю звичайного – для застосування у терапії функціональних шлунково-кишкових розладів, зокрема і дітей.

Ключові слова: аналіз асортименту в Україні; фенхель звичайний; склад; шлунково-кишкові розлади; метеоризм.

О. М. FYLPIUK, O. O. SHMALKO, L. I. VYSHNEVSKA

National University of Pharmacy of the Ministry of Health of Ukraine, Kharkiv

ANALYSIS OF THE ASSORTMENT OF DRUGS USED IN FUNCTIONAL GASTROINTESTINAL DISORDERS AT THE PHARMACEUTICAL MARKET OF UKRAINE

Aim. To study the assortment of drugs and dietary products for treating functional gastrointestinal disorders at the pharmaceutical market of Ukraine in order to determine the feasibility of developing drugs based on the medicinal plant raw material, in particular for children.

Materials and methods. The bibliosemantic, analytical, logical research methods were used in the work when analyzing literature sources, and the marketing analysis was applied to study the segment of the domestic pharmaceutical market regarding the presence of drugs based on *Foeniculum vulgare*.

Results. The article presents the results of the marketing analysis of the domestic market segment of drugs of the group A03A X "Other drugs for functional gastrointestinal disorders" and A03A X13 "Silicones". According to the results of the research, it has been determined that this market segment is represented by 31 positions, among them 17 drugs contain simethicone, and all of them contain excipients (except 5 – which are fruits). Most drugs are made by domestic, as well as 9 – German, 2 – French, 1 drug – Polish, Belgian, Indian, Finnish and Italian manufacturers. Preparations of the group "Baby food. Dietary supplements 8.1. and 8.4." based on *Foeniculum vulgare* are presented by 16 positions, most of them are seeds. Among them the Ukrainian manufacturers (12 DM) produce only seeds in packs or crushed in filter bags, while foreign ones (1 drug each): Switzerland, Germany, India and the United States manufacture extracts, granules and solutions for oral use.

Conclusions. According to the research results, it is important to develop domestic original safe drugs based on the plant raw material – *Foeniculum vulgare* for use in functional gastrointestinal disorders, in particular for children.

Key words: assortment analysis in Ukraine; *Foeniculum vulgare*; composition; gastrointestinal disorders; flatulence.

О. Н. Филиппук, А. А. Шмалько, Л. И. Вишневская
Национальный фармацевтический университет
Министерства здравоохранения Украины, г. Харьков

АНАЛИЗ АССОРТИМЕНТА ПРЕПАРАТОВ, ПРИМЕНЯЕМЫХ ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ ЖЕЛУДОЧНО-КИШЕЧНЫХ РАССТРОЙСТВ, НА ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОМ РЫНКЕ УКРАИНЫ

Цель: исследование ассортимента лекарственных препаратов и диетических продуктов для лечения функциональных желудочно-кишечных расстройств на фармацевтическом рынке Украины с дальнейшим определением целесообразности разработки лекарственных средств на основе лекарственного растительного сырья, в том числе и для детей.

Материалы и методы: библиосемантический, аналитический, логический методы – для проведения анализа источников литературы; маркетинговый анализ – для исследования сегмента отечественного фармацевтического рынка относительно присутствия на нем препаратов на основе фенхеля обыкновенного.

Результаты. В статье приведены результаты маркетингового анализа сегмента отечественного рынка лекарственных препаратов группы А03А Х – Другие препараты для применения в случае функциональных желудочно-кишечных расстройств и А03А Х13 – Силиконы. По результатам проведенных исследований установлено, что этот сегмент рынка представлен 31 позицией, из них 17 лекарственных препаратов содержат симетикон, все они в своем составе имеют вспомогательные вещества (кроме 5, которые являются плодами). В основном препараты изготавливаются отечественными, а также 9 немецкими, 2 французскими, по 1 препарату польским, бельгийским, индийским, финским и итальянским производителями. Препараты групп Детское питание. Диетические добавки 8.1 и 8.4 на основе фенхеля, представленные 16 позициями, большинство из которых семена. Из них украинские производители (12 ДД) выпускают только семена в пачках или измельченное сырье в фильтр-пакетах, а иностранные (по 1 препарату): Швейцария, Германия, Индия и США – экстракты, гранулы и растворы для перорального применения.

Выводы. По результатам исследований, актуальной является разработка отечественных оригинальных безопасных лекарственных препаратов на основе растительного сырья – фенхеля обыкновенного – для применения в терапии функциональных желудочно-кишечных расстройств, в том числе и детей.

Ключевые слова: анализ ассортимента в Украине; фенхель обыкновенный; состав; желудочно-кишечные расстройства; метеоризм.

Постанова проблеми. За статистичними даними, одними із найпоширеніших в Україні є захворювання шлунково-кишкового тракту: запалення тонкого і товстого відділів кишківника (хронічний коліт і ентероколіт); дисбактеріоз кишківника (порушення мікрофлори), для лікування яких здавна широко застосовують препарати на основі лікарської рослинної сировини [1-4]. Фітотерапію (трав'яні чаї на основі м'яну, ромашки, фенхелю, кропу, м'яти перцевої) традиційно використовують також з метою лікування метеоризму та кишкових кольок у новонароджених та дітей раннього віку. Найбільш ефективним вважають фенхель, який володіє вітрогінною, спазмолітичною, заспокійливою дією, покращує процеси травлення, виявляє м'який проносний ефект [1, 5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням з розробки комбінованих крапель із симетиконом та густим екстрактом фенхелю присвячені експериментальні праці науковців НФаУ Є. В. Гладуха, О. В. Буряк, В. І. Чуєшова [6, 7]. Проте нас цікавить розробка нових лікарських препаратів на основі рослинної сировини фенхелю звичайного, його екстрактів та ефірної олії для застосування

в терапії функціональних шлунково-кишкових розладів.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Алергія населення до синтетичних препаратів продовжує зростати, тому доцільним є збільшення на вітчизняному фармацевтичному ринку асортименту безпечних оригінальних моно- та багатокомпонентних лікарських препаратів промислового та екстемпорального виготовлення, розроблених на основі лікарської рослинної сировини для фармакотерапії захворювань шлунково-кишкового тракту, зокрема і дітей.

Формулювання цілей статті. Метою роботи було дослідження асортименту лікарських препаратів і дієтичних продуктів, їх комплексності, агрегатного стану для застосування у разі функціональних шлунково-кишкових розладів на фармацевтичному ринку України станом на 2021 рік з метою визначення доцільності розробки лікарських препаратів на основі лікарської рослинної сировини, зокрема і дитячих.

Викладення основного матеріалу дослідження. За АТС класифікацією нас цікавили препарати групи А – Засоби, що

впливають на травну систему і метаболізм, зокрема груп А03А Х – Інші препарати для застосування у разі функціональних шлунково-кишкових розладів та А03А Х13 – Силікони, які також призначають для лікування функціональних гастроінтестинальних розладів, для симптоматичного лікування порушень з боку шлунково-кишкового тракту, пов'язаних із газоутворенням, зокрема метеоризму, а ще у післяопераційний період (афлетин, еспумізан, інфакол, колікід, куплатон, мотилігас, симетикон), та Дитяче харчування Дієтичні добавки: 8.1. Дієтичні добавки, що покращують процеси травлення і функціональний стан ШКТ, 8.4. Дієтичні добавки, що підтримують моторно-евакуаторну функцію ШКТ. Джерелом аналізу асортименту препаратів був Компендіум 2020 – лікарські препарати (з доповненнями) (станом на 01.01.2021 р.) [8].

Результати досліджень (назва, лікарська форма, виробник, особливості застосування у дітей) наведені в табл. 1.

Як видно з даних табл. 1, препарати групи А03А Х – Інші препарати для застосування у разі функціональних шлунково-кишкових розладів та А03А Х13 – Силікони представлені на вітчизняному фармацевтичному ринку 31 позицією (деякі у різних дозуваннях), 8 країнами-виробниками, із синтетичними та природними АФІ. Активні компоненти препаратів чинять протизапальну, антиоксидантну, жовчогінну, спазмолітичну, сечогінну і вітрогінну дію; підвищують секрецію шлункових залоз, регулюють моторику кишківника, зменшують біль у животі (зокрема кишкових кольок). Найбільший сегмент ринку займають краплі оральні – 9 позицій, 8 – таблетки (дві з них – таблетки гомеопатичні), по 5 – плоди і капсули, 2 – суспензія оральна, по 1 – розчин для перорального застосування та ін'єкційний розчин. Із них 17 лікарських препаратів містять симетикон, а один з них симетикон у суміші з оліями фенхелю та кропу. 15 препаратів представлені українськими (з них 5 – плоди) та 9 німецькими, 2 французькими, по 1 препарату польським, бельгійським, індійським, фінським та італійським виробниками.

Отже, на основі результатів проведених досліджень можна зробити висновок, що на

українському фармацевтичному ринку лікарських препаратів для застосування у терапії функціональних шлунково-кишкових розладів зареєстровано препарати, які або не рекомендують дітям взагалі, або рекомендують дітям віком лише від 1, 6, 7 чи 12 років. А призначені до застосування дітям, зокрема і немовлятам, еспумізан та боботик містять низку допоміжних речовин, через які можуть бути небажані для широкої категорії дітей.

З метою усунення розладу травлення, метеоризму та кишкових кольок, зокрема й у немовлят, знаходять широке застосування фіточаї з фенхелем із групи Дитяче харчування. Дієтичні добавки: 8.1. Дієтичні добавки, що покращують процеси травлення і функціональний стан ШКТ, та 8.4. Дієтичні добавки, що підтримують моторно-евакуаторну функцію ШКТ [8]. Результати досліджень (назва, лікарська форма, виробник, особливості застосування для дітей) дієтичних добавок на основі фенхелю наведені в табл. 2.

Як видно з даних табл. 2, препарати групи Дитяче харчування Дієтичні добавки: 8.1. Дієтичні добавки, що покращують процеси травлення і функціональний стан ШКТ, 8.4. Дієтичні добавки, що підтримують моторно-евакуаторну функцію ШКТ, на основі фенхелю, представлені 16 позиціями: чай у фільтр-пакетах (з екстракту фенхелю) – 2, чай у банці (гранули з екстрактом фенхелю) – 2, насіння фенхелю у фільтр-пакетах (здрібнене) – 7, насіння фенхелю у пачці – 3, розчин для перорального застосування (багатокомпонентний з рослинними оліями) – 1, розчин для перорального застосування (2-компонентний з екстрактами фенхелю та імбиру) – 1 засіб. З них українські виробники (12 ДД) випускають лише насіння в пачках або здрібнене у фільтр-пакетах, а іноземні (по 1 препарату): Швейцарія, Німеччина, Індія і США – екстракти, гранули та розчини для перорального застосування.

Отже, враховуючи, що зазначені засоби не є лікарськими препаратами, а також те, що вони є імпортованим і дороговартісним товаром, а вітчизняні виробники виготовляють лише насіння в пачках або здрібнене у фільтр-пакетах (у яких на 1 прийом споживач не зможе точно визначити необхідну дозу для лікування чи профілактики),

Таблиця 1

**РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ АСОРИМЕНТУ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ ГРУПИ А03А Х ТА А03А Х13
СТАНОМ НА 01.01.2021 р. (ЗА ДАНИМИ КОМПЕНДІУМУ – 2020)**

Препарат	Лікарська форма	Склад	Виробник, країна	Застосування у дітей
1	2	3	4	5
Афлетин (Afletin)	Капсули м'які 125 мг, блістер у паці, № 20	Симетикон, желатин, гліцерин	АТ «Київський вітамінний завод», Україна	Дітям віком від 12 років
Гастритол «Др. Кляйн» (Gastritol® «Dr. Klein»)	Краплі оральні, флакон з крапельницею 20, 50, 100 мл, № 1	Рідкі екстракти з: трави перстачу гусячого, коренів солодки і дягелю; трави кардобенедикту і полину гіркого (екстрагент – етанол 40 %); квіток ромашки лікарської (екстрагент – етанол 45 %); трави звіробою продірявленого (екстрагент – етанол 50 %); калію гідроксид, кислота лимонна	Др. Густав Кляйн, Німеччина	Не рекомендовано застосовувати дітям до 7 років
Ентерокінд (Enterokind®)	Розчин для перорального застосування, флакон 20 мл, № 1	Chamomilla D6, Cina D6, Colosynthis D6, Lac defloratum D6, Magnesium chloratum D6; гліцерин 85 %, вода очищена, ксиліт	Alpen Pharma AG, Німеччина	Дітям від народження
Еспумізан (Espumisan®)	Капсули м'які 40 мг, № 25, 50, 100	Симетикон, метилпарабен (Е 218), желатин, гліцерин (85 %), жовтий захід FCF (Е 110), хіноліновий жовтий (Е 104)	Menarini Group, Берлін-Хемі АГ Німеччина	Дітям віком від 6 років
Еспумізан L (Espumisan®L)	Краплі оральні, емульсія 40 мг/мл, флакон 30 і 50 мл, № 1	Симетикон; поліетиленгліколю стеарат, гліцеролу моностеарат, карбомери, банановий ароматизатор, калію ацесульфам, сорбіту розчин, що не кристалізується (Е 420), натрію хлорид, натрію цитрат, натрію гідроксид, кислота сорбінова, вода очищена	Menarini Group, Берлін-Хемі АГ, Німеччина	Дітям віком до 1 року
Еспумізан Бебі (Espumisan® Baby)	Краплі оральні, емульсія 100 мг/мл, флакон 30 і 50 мл з мірним стаканчиком, № 1	Симетикон; макроголу стеарат, гліцеролу моностеарат, карбомери, ароматизатор із запахом банана, калію ацесульфам, сорбіт рідкий, що не кристалізується (Е 420), натрію хлорид, натрію цитрат, натрію гідроксид, кислота сорбінова, вода очищена	Menarini Group, Берлін-Хемі АГ, Німеччина	Дітям від народження
Боботик (Bobotic)	Краплі оральні, емульсія 66,66 мг/мл, флакон з пробкою-крапельницею і кришкою 30 мл, № 1	Симетикон; сахарин натрію, метилпарагідроксибензоат (Е 218), пропілпарагідроксибензоат (Е 216), натрію кармелоза, кислота лимонна моногідрат, ароматизатор малиновий (етанол 96 %, спирт ізопропіловий, ароматичні речовини), вода очищена, кислота бензойна (Е 210), кислота сорбінова (Е 200)	АТ «Медана Фарма», Польща	Дітям віком до 1 року
Гастрокінд (Gastrokind®)	Таблетки, флакон, № 150	Arsenicum album D6, Croton tiglium D6, Okoubaka D4, Veratrum album D12; целюлоза мікрокристалічна, тальк, магнію стеарат	Deutsche Homoeopathie-Union DHU-Arzneimittel GmbH & Co. KG., Німеччина	Дітям віком від 1 року

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
Спаскупрель (Spascupreel®)	Таблетки, контейнер, № 50; розчин для ін'єкцій ампула, 1,1 мл, № 5, 100	Aconitum napellus D6, Amanita muscaria D4; Ammonium bromatum D4, Atropinum sulfuricum D6, Citrullus colocynthis D4, Cuprum sulfuricum D6, Gelsemium sempervirens D6, Magnesium phosphoricum D6, Matricaria recutita D3, Passiflora incarnata D2, Veratrum album D6; магнію стеарат; лактоза моногідрат (таблетки); натрію хлорид, вода для ін'єкцій (розчин)	Heel, Німеччина	Дітям віком від 12 років
Дицетел (Dicetel®)	Таблетки, вкриті плівковою оболонкою 50 мг, № 20, 40	Пінаверію бромід; кремнію діоксид колоїдний безводний, целюлоза мікрокристалічна, тальк, магнію стеарат, крохмаль прежелатинізований, лактози моногідрат	Mylan Laboratories SAS, Франція	Не рекомендовано дітям
Інфакол (Infacol®)	Суспензія оральна 40 мг/мл, флакон 50, 75, 100 мл, № 1	Симетикон; сахарин натрію, гідроксипропілметилцелюлоза, ароматизатор апельсиновий, метилпарагідроксибензоат (Е 218), пропілпарагідроксибензоат (Е 216), вода очищена	Пурна Фармасьютікалз НВ, Бельгія	Дітям віком до 1 року
Еспікол Бебі (Espicol Baby)	Краплі оральні 40 мг/мл, флакон 30 мл з піпеткою, № 1	Симетикон; олія кропу, фенхелева олія, цукор, метилпарагідроксибензоат (Е 218), пропілпарагідроксибензоат (Е 216), динатрію едетат, пропіленгліколь, карбопол 934 Р, сорбіту розчин, що не кристалізується, натрію гідроксид, вода очищена	Індоко Ремедіс Лімітед, Індія	Дітям, також і немовлятам
Іберогаст (Iberogast®)	Краплі оральні, флакон 50 мл, № 1	Екстракт рідкий із: свіжої іберійки гіркої (екстрагент – етанол 50 %); висушених коренів дягелю і солодки, квітів ромашки, плодів кмину і розторопші, листя меліси і м'яти перцевої, трави чистотілу (екстрагент – етанол 30 %)	Штайгервальд Арцнайміттельверк ГмБХ, Німеччина	Не рекомендовано дітям до 3 років
Колікід (Collickid®)	Суспензія оральна 40 мг / 1 мл, банка 30 мл, № 1; таблетки, вкриті оболонкою 125 мг, № 30	Симетикон; полісорбат 80, карбомер, сахарин натрію, гліцерин, натрію бензоат (Е 211), смакова добавка м'ята перцева, смакова добавка солодкий ананас, натрію гідроксид, вода очищена	ТОВ «КУСУМ ФАРМ», Україна	Дітям віком до 1 року
Вінборон (Vinboron®)	Таблетки, вкриті плівковою оболонкою 20, 40 мг, № 40	Вінборон; целюлоза мікрокристалічна, кросповідон, кремнію діоксид колоїдний безводний, магнію стеарат	ПАТ «НВЦ «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод», Україна	Не для педіатричної практики
Ентероспазмил (Enterospasmyl)	Капсули блістер, № 30	Флороглюцинолу дигідрат, симетикон; кремнію діоксид колоїдний безводний, тальк, целюлоза мікрокристалічна, кальцію гідрофосфат, желатин, сірки діоксид (Е 220), титану діоксид (Е 171)	Альфасігма С.п.А., Італія	Дітям віком від 6 років

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
Колігаз-Здоров'я (Coligaz-Zdorovje)	Таблетки жувальні 125 мг, блістер у коробці, № 7, 14; капсули м'які 125 мг, блістер у коробці, № 30; таблетки, вкриті оболонкою 125 мг, блістер у коробці картонній, № 14; краплі оральні, емульсія 40 мг/мл, флакон 30 мл, № 1	Симетикон; глюкоза, кальцію гідрофосфат, целюлоза мікрокристалічна, кремнію діоксид колоїдний безводний, кислота стеаринова, кислота лимонна, моногідрат (E 330), маніт (E 421), хіноліновий жовтий (E 104), понсо 4R (E 124), ароматизатор «Червоний апельсин», що містить етанол, триацетилгліцерин (E 1518), апельсинову ефірну олію, натуральний екстракт апельсина, природні ароматичні сполуки (альдегіди та ефіри), бутилгідроксіанізол (E 320)	ТОВ ФК «Здоров'я», Україна	Дітям віком від 12 років
Кмину плоди (Carvi fructus)	Плоди 50 г, пачка із внутрішнім пакетом, № 1	Кмину плоди	ПрАТ «Ліктрави», Україна	Дітям віком від 6 місяців
Кропу пахучого плоди (Fructus anethi graveolentis)	Плоди 3 г, фільтр-пакет, № 20; плоди 50 г, пачка з внутрішнім пакетом, № 1	Кропу плоди	ПрАТ ФФ Віола, Україна	Дітям віком від 6 місяців
Кропу пахучого плоди (Fructus anethi graveolentis)	Плоди 50 г, пачка із внутрішнім пакетом, № 1	Кропу плоди	ПрАТ «Ліктрави», Україна	Дітям віком від 6 місяців
Фенхелю плоди (Foeniculi fructus)	Плоди 50 г, пачка із внутрішнім пакетом, № 1	Фенхелю плоди	ПрАТ «Ліктрави», Україна	Дітям віком від 6 місяців
Куплатон (Cuplaton)	Краплі оральні 300 мг/мл, флакон 30 мл, № 1	Диметикон, кремнію діоксид колоїдний безводний, кислота сорбінова, сахарин натрію, вода очищена, гліцеролу моностеарат, поліоксіетилену 100 стеарат	Orion Corporation, Фінляндія	Для лікування кишкової кольки, пов'язаної з метеоризмом у дітей від 0 місяців
Мотилігас (Motiligas)	Капсули 120 мг, блістер, № 20, 40	Симетикон; желатин, гліцерин, вода очищена	МакНіл Продактс Лімітед, Франція	Не рекомендовано дітям
Симетикон (Simeticone)	Краплі оральні 40 мг/мл, флакон 30 мл, № 1; таблетки, вкриті оболонкою 125 мг блістер, № 14	Симетикон; натрію бензоат (E 211), кислота бензойна (E 210), сахарин натрію, поліетиленгліколю стеарат, гліцеролу моностеарат, ароматизатор «Банан», вода очищена	ТОВ «ФФ Вертекс», Україна	Дітям від дня народження

Таблиця 2

**РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ АСОРТИМЕНТУ ДІЄТИЧНИХ ДОБАВОК ГРУП 8.1. ДІЄТИЧНІ ДОБАВКИ,
ЩО ПОКРАЩУЮТЬ ПРОЦЕСИ ТРАВЛЕННЯ І ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ШКТ,
ТА 8.4. ДІЄТИЧНІ ДОБАВКИ, ЩО ПІДТРИМУЮТЬ МОТОРНО-ЕВАКУАТОРНУ ФУНКЦІЮ ШКТ
(ЗА ДАНИМИ КОМПЕНДІУМУ – 2020)**

Препарат	Лікарська форма	Склад	Виробник, країна	Застосування у дітей
Бевівіта чай з фенхелю (Bebivita tea fennel)	Чай, пакетик 1,5 г, № 20; 200 г, № 1; банка гранули 200,0 № 1	Екстракт фенхелю	Bebivita, Швеїцарія	Дітям віком від 1 місяця
Чай з фенхелю (Tea fennel)	Чай, банка гранули 200,0 № 1	Екстракт фенхелю 6,2 %, декстроза	HiPP, Німеччина	Дітям віком від 1 тижня життя
Фенхель (Fennel)	Насіння фенхелю 100 г, № 1	Насіння фенхелю	Голден-фарм, Україна	Не застосовувати дітям до 7 років
Фенхель (Fennel)	Насіння фенхелю 50 г, № 1	Насіння фенхелю	ПП «Екватор», Україна	Не застосовувати дітям до 7 років
Фіточай «Мудрий Фенхель»	Чай, фільтр-пакет 1,5 г, № 20	Насіння фенхелю	ТВВ «Чиста флора», Україна	Не застосовувати дітям до 7 років
Фіточай «Фенхелю плоди»	Чай, пачка 50 г, № 1	Насіння фенхелю	ПрАТ «Віола», Україна	Не застосовувати дітям до 7 років
Фіточай № 52 «Фенхелю плоди»	Чай, фільтр-пакет 1,5 г, № 20 50 г, № 1	Насіння фенхелю	Фітопродукт, Україна	Не застосовувати дітям до 7 років
Фіточай «Карпатська оздоровниця»	Чай, фільтр-пакет 1,5 г № 20	Насіння фенхелю	Екопродукт	Не застосовувати дітям до 7 років
Дитячий Фіточай Фенхель Фарм (Solution Pharm)	Чай, фільтр-пакет 1,5 г № 20	Насіння фенхелю	Ключі Здоров'я, Україна	Не застосовувати дітям до 7 років
Фенхель (Fennel)	Чай, фільтр-пакет 1,5 г, № 20; 50 г № 1	Насіння фенхелю	ЗАТ «Ліктрави», Україна	Не застосовувати дітям до 7 років
Кроха Фіточай дитячий з фенхелем	Чай, фільтр-пакет 1,5 г № 20	Насіння фенхелю	ТОВ «Данко», Україна	Дітям віком від 6 місяців
«Кропова водичка» фіточай дитячий (Fitotea children's dill water)	Чай, фільтр-пакет 1,5 г, № 20; 50 г № 1	Насіння фенхелю	Ключі Здоров'я, Україна	Дітям віком від 7 місяців
Кропова вода (Dill water)	Розчин для перорального застосування 150 мл № 1	Олія кропу, анісу та м'яти, натрію гідрокарбонат, цукор, вода	VeerHeath Care LTD, Індія	Дітям віком від 1 місяця
Водичка від кольок (Gripe Water)	Розчин для перорального застосування 120 мл № 1	Екстракти фенхелю насіння та імбирю кореневищ; деіонізована вода, рослинний гліцерин, бікарбонат натрію, біофлавоноїдний екстракт з цитрусових, лимонна кислота, сорбат калію, натуральний ароматизатор	Mommy's Bliss, США	Дітям віком від 2 тижнів

розроблення вітчизняних оригінальних одно- та багатокомпонентних лікарських препаратів для застосування у терапії функціональних шлунково-кишкових розладів на основі фенхелю звичайного є актуальною.

Висновки та перспективи подальших досліджень. За результатами досліджень, актуальною є розробка оригінальних лікарських препаратів на основі фенхелю

звичайного екстракту з метою лікування функціональних шлунково-кишкових розладів, зокрема і у дітей.

Подальші дослідження полягатимуть у розробленні складу і технології оригінальних лікарських препаратів на основі фенхелю звичайного насіння, екстракту та ефірної олії.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Перелік використаних джерел інформації

1. Степанов Ю. М., Скирда І. Ю., Петішко О. П. Хронічні запальні захворювання кишечника: особливості епідеміології в Україні. *Гастроентерологія*. 2017. № 2 (51). С. 97–105. DOI: <https://doi.org/10.22141/2308-2097.51.2.2017.101703>.
2. Нагурна Я. В. Порівняльний аналіз захворюваності запальними захворюваннями кишки серед населення сільськогосподарського та промислового регіонів Західної України. *Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник української медичної стоматологічної академії*. 2015. № 4 (52). С. 95–98.
3. Nutritional status as a predictor of hospitalization in inflammatory bowel disease: A review / R. Rocha et al. *World Journal of Gastrointestinal Pharmacology and Therapeutics*. 2019. Vol. 10 (2). P. 50–56. DOI: <https://doi.org/10.4292/wjgpt.v10.i2.50>.
4. Body composition in Crohn's disease and ulcerative colitis: correlation with disease severity and duration / D. P. Yadav et al. *Canadian Journal of Gastroenterology and Hepatology*. 2017. Vol. 2017. Art. 1215035. DOI: <https://doi.org/10.1155/2017/1215035>.
5. Фармацевтична енциклопедія / гол. ред. ради В. П. Черних. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Моріон, 2010. 1632 с.
6. Гладух Є. В., Буряк О. В., Чуєшов В. І. Вибір допоміжних речовин при розробці комбінованих крапель симетикону та екстракту фенхелю. *Фармакоеконіміка в Україні: стан та перспективи розвитку* : матеріали XII наук.-практ. INTERNET-конф., м. Харків, 22 трав. 2020 р. Харків : НФаУ, 2020. С. 219–220.
7. Буряк О. В., Гладух Є. В. Обґрунтування вибору допоміжних речовин для крапель симетикону та екстракту фенхелю. *Theoretical and empirical scientific research: concept and trends*. 2020. Vol. 2. С. 119–121. DOI: <https://doi.org/10.36074/24.07.2020.v2.35>.
8. Комpendіум 2019 – лікарські препарати / за ред. В. М. Коваленка Київ : МОРІОН. 2019. 2480 с. URL: <https://compendium.com.ua/>.

References

1. Stepanov, Yu. M., Skyrda, I. Yu., Petishko, O. P. (2017). *Hastroenterolohiia*, 2 (51), 97–105. doi: <https://doi.org/10.22141/2308-2097.51.2.2017.101703>.
2. Nahurna, Ya. V. (2015). *Aktual'ni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk ukrains'koi medychnoi stomatolohichnyi akademii*, 4 (52), 95–98.
3. Rocha, R., Sousa, U. H., Reis, T. L. M., Santana, G. O. (2019). Nutritional status as a predictor of hospitalization in inflammatory bowel disease: A review. *World J. Gastrointest Pharmacol Ther.*, 10 (2), 50–56. doi: <https://doi.org/10.4292/wjgpt.v10.i2.50>.
4. Yadav, D. P., Kedia, S., Madhusudhan, K. S., Bopanna, S., Goyal, S., Jain, S. et al. (2017). Body composition in Crohn's disease and ulcerative colitis: correlation with disease severity and duration. *Can. J. Gastroenterol. Hepatol.*, 2017, 1215035. doi: <https://doi.org/10.1155/2017/1215035>.
5. Chernykh, V. P. (Ed.). (2010). *Farmatsevtichna entsyklopediia*. (2nd ed.). Kyiv: MORION, 1632.
6. Hladukh, Ye. V., Buriak, O. V., Chuieshov, V. I. (2020). Proceeding from *Farmakoeconomika v Ukraini: stan ta perspektyvy rozvytku: materialy XII nauk.-prakt. INTERNET-konf. (22 trav. 2020 r.)*. (pp. 219–220). Kharkiv: NFAU.
7. Buriak, O. V., Hladukh, Ye. V. (2020). *Theoretical and empirical scientific research: concept and trends*, 2, 119–121. doi: <https://doi.org/10.36074/24.07.2020.v2.35>.
8. Kovalenko, V. M. (Ed.). (2019). *Kompendium 2019 – likars'ki preparaty*. Kyiv: MORION, 2480. Available at: <https://compendium.com.ua/>.

Відомості про авторів:

Вишнеvsька Л. І., докторка фармацевтичних наук, професорка, завідувачка кафедри аптечної технології ліків, Національний фармацевтичний університет Міністерства охорони здоров'я України (<http://orcid.org/0000-0002-6887-3591>). E-mail: liliiavyshnevsk@gmail.com

Филипюк О. М., аспірантка кафедри аптечної технології ліків, Національний фармацевтичний університет Міністерства охорони здоров'я України (<http://orcid.org/0000-0002-1907-3408>). E-mail: fylypyuk0901@gmail.com

Шмалько О. О., здобувач кафедри аптечної технології ліків, Національний фармацевтичний університет Міністерства охорони здоров'я України (<http://orcid.org/0000-0002-5777-0896>). E-mail: shmalko.a@gmail.com

Information about authors:

Vyshnevskaya L. I., Doctor of Pharmacy (Dr. habil.), professor, head of the Department of Pharmaceutical Technology of Drugs, National University of Pharmacy of the Ministry of Health of Ukraine (<http://orcid.org/0000-0002-6887-3591>). E-mail: liliiavyshnevsk@gmail.com

Fylypyuk O. M., postgraduate student of the Department of Pharmaceutical Technology of Drugs, National University of Pharmacy of the Ministry of Health of Ukraine (<http://orcid.org/0000-0002-1907-3408>). E-mail: fylypyuk0901@gmail.com

Shmalko O. O., external PhD student of the Department of Pharmaceutical Technology of Drugs, National University of Pharmacy of the Ministry of Health of Ukraine (<http://orcid.org/0000-0002-5777-0896>). E-mail: shmalko.a@gmail.com

Сведения об авторах:

Вишнеvsькая Л. И., доктор фармацевтических наук, профессор, заведующая кафедрой аптечной технологии лекарств, Национальный фармацевтический университет Министерства здравоохранения Украины (<http://orcid.org/0000-0002-6887-3591>). E-mail: liliiavyshnevsk@gmail.com

Филипюк О. Н., аспирантка кафедры аптечной технологии лекарств, Национальный фармацевтический университет Министерства здравоохранения Украины (<http://orcid.org/0000-0002-1907-3408>). E-mail: fylypyuk0901@gmail.com

Шмалько А. А., соискатель кафедры аптечной технологии лекарств, Национальный фармацевтический университет Министерства здравоохранения Украины (<http://orcid.org/0000-0002-5777-0896>). E-mail: shmalko.a@gmail.com

Надійшла до редакції 21.09.2021 р.